

KERK IN MOKUM

BLAD VOOR KERK EN SAMENLEVING | PROTESTANTSE KERK AMSTERDAM | MEI 2020

Met 'koffiets' langs daklozen

Foto: Ronald Bakker

Communicatiemedewerkster Anne Bolhuis (links) en straatpastor Hanna Wapenaar (rechts) brengen eten en koffie naar daklozen.

In deze coronatijden gaan straatpastor Hanna Wapenaar en communicatiemedewerkster Anne Bolhuis, beiden van de Protestantse Diaconie Amsterdam, dagelijks om de beurt met ongeveer tien vrijwilligers op pad met de 'koffiets': een bakfiets met eten, koffie, thee, koeken en fruit naar parken en plaatsen waar daklozen zijn: op pleintjes en in de buurt van inloophuizen. Woongroep de Hodshonhof braadde 15 kilo kip. Urban Salad maakt wekelijks salades en de Buurtboerderij van De Regenbooggroep verzorgt warme maaltijden.

'De daklozen zijn er blij mee', zegt Hanna Wapenaar. 'Het doet ze goed: een keer werd ik met applaus ontvangen. Een man vroeg of het gratis was. "Ja", zei ik. "Jullie zijn engelen", riep hij. Ik vraag wat ze nodig hebben. Iemand vroeg om sokken, die heb ik de volgende dag gebracht. Ik vind het belangrijk dat ze gezien worden.'

In het 'oor' houden

'Vanochtend ben ik ook langsgegaan bij inloophuis De Kloof. De meeste inloophuizen zijn open, maar de capaciteit is verlaagd van bijvoorbeeld 40 naar 20 mensen omdat er 1,5 meter afstand moet worden gehouden. Meer dan 20 mensen stonden voor de deur, ang-

stig om niet binnengelaten te worden. Die 1,5 meter afstand is lastig: ze zijn bang om hun plek in de rij te verliezen. Ze kennen mij, ik kom daar wel vaker. Ze stelden het op prijs dat ik met ze praatte. Daarnaast bel en sms ik daklozen: ik probeer ze in het 'oor' te houden. Sommigen zijn bang om in de nachtopvang corona op te lopen en gaan daarom bewust buiten slapen. Als mensen echt ziek worden, worden ze verzorgd in een ziekenboeg van het Leger des Heils.'

Daklozenpark

'We zouden het liefst iets structureels willen opzetten tot 1 juni. Daarom hebben we de gemeente Amsterdam voorgesteld om daklozen op te vangen in hotels. Dat wil de gemeente niet omdat ze hotels achter de hand willen houden als zorghotels voor coronapatiënten. Ook afgeschoten werd het voorstel een daklozenpark in te richten: waar o.a. eten en drinken zou kunnen worden uitgedeeld. Een plek van rust en ruimte in deze coronatijden. Het beleid is echter dat daklozen de straat op moeten maar in praktijk worden ze weggejaagd. Dat levert verwarring op: mentaal en fysiek, mensen vallen terug in oude patronen, zoals verslaving. Ik zie mensen afglijden. Het is heel verschrikkelijk om dat te zien. Ik hoop dat wij een teken van hoop mogen zijn, een beetje positieve aandacht te midden van alle onrust.'

Reflectie op Psalm 3

*Ik val in slaap en word wakker -
slechts heel af en toe denk ik eraan
dat het ook anders had kunnen zijn.*

Vaak sta je bij zoiets pas stil als je denkt
wel eens niet wakker te zullen worden.
Als je van alle kanten door gevaar wordt omringd:
talrijke belagers, tienduizenden,
nog wel meer dan dat als het virussen zijn.

*Ik vrees de tienduizenden niet -
maar dat zeg ik nooit als ik me veilig voel.
Pas als ik bang ben zeg ik dat:
als die tienduizenden er staan,
of zoals nu ineens van de straten verdwenen zijn.*

Ben ik eigenlijk wel bang?

*U, HEER, bent een schild om mij heen -
maar ik heb nog wel andere schilden.
De muren van mijn huis waar nu niemand meer langskomt.
Anderhalve meter afstand in de supermarkt.
De dokters in het ziekenhuis.
Mijn jonge lichaam dat de ziekte vast wel aankan.*

Meer schilden dan ik handen en voeten heb!
Waar heb ik God als schild voor nodig?

*God zal hem niet redden.
Als je geen ander schild meer hebt,
dàn is God je schild!
En als God alleen je redding is,
hoe eenzaam en verloren ben je dan.*

*Sta op, HEER, en red mij, God -
in deze tijd zeggen velen: er is geen hulp bij God.
En zelf roep ik God meestal ook pas om hulp
als alle andere vanzelfsprekendheid weg is.
God is vaak mijn laatste keus.*

*U, HEER, bent een schild om mij heen -
het is omdat ik dàn pas weer besef,
- als ik mij niet meer kan staande houden -
hoe hard ik zijn schild nodig heb
en steeds nodig heb gehad.*

*Ik val in slaap en word wakker -
en dan pas weet ik ook weer
dat God steeds mijn schild is geweest,
een vanzelfsprekende veiligheid.
Hij heeft mijn vijand op de kaak geslagen,
der goddelozen tanden vergruisd.*

Dan durf ik weer te zeggen:
God zal mij antwoorden van zijn heilige berg.
Ik zal gaan liggen, slapen en weer wakker worden.
Want onze zegen was Gods redding.

In deze tijd van corona delen ds. Greteke de Vries en anderen van de Muiderkerk hun gedachten bij de psalmen door ze zonder schroom door de bril van de huidige gebeurtenissen te lezen. Op muiderkerk.nl vindt u de hele serie. De reflectie op Psalm 3 is van ouderling Esger Renkema.

Aan de abonnees van Kerk in Mokum

In de week van 23 maart viel bij de abonnees van *Kerk in Mokum* het paasnummer in de bus. Zoals u heeft gemerkt, was er in dat nummer geen enkele aandacht voor het coronavirus dat ons wereldwijd zo treft. Het paasnummer was niet alleen gedrukt bij het ingaan van alle maatregelen rond corona, maar ook al naar u als abonnee onderweg. Dat betekende dat we er ook geen losse brief meer bij konden doen. Zoals u weet, zijn er geen kranten, maar een blad met een lange tijdsspanne, vaak beslaat een nummer zes zondagen en komt op de dinsdag voor de eerste zondag uit.

Keep the faith

Wat we als Protestantse Kerk Amsterdam wel hebben gedaan,

was op onze website zo snel mogelijk inspelen op alle gebeurtenissen. Er is een inspiratiepagina. Op elke dag van de week wordt daar iets nieuws op gezet. U vindt een overzicht van alle kerkdiensten van onze wijkkerken, die worden gestreamd op zondag via audio en/of video.

Ook is er een nieuw digitaal platform *keepthefait* met blogs en filmpjes gericht op niet-kerkelijke Amsterdammers, die op zoek zijn naar verdieping en bemoediging. We doen ook veel op social media via Facebook en Instagram. Op deze manier proberen we er als Protestantse Kerk Amsterdam alles aan te doen om mensen, leden en andere Amsterdammers, te bereiken in deze heftige tijd.

Verbindend

Het is jammer dat we hier in het paasnummer van *Kerk in Mokum* niet aan mee konden doen. In dit nummer kan dat wel, maar ook nu geldt dat we het begin april maken en het nummer eind april uitkomt. Dan kunnen er rond corona alweer dingen zijn veranderd. Een alternatief is niet uitkomen. Maar we horen van lezers dat ze ook of misschien juist in deze heftige tijd door de artikelen in het paasnummer werden geïnspireerd en bemoedigd. *Kerk in Mokum* verbindt ons als lezers en wijkkerken met elkaar. Daarom komen we ook in deze tijd uit.

Hanna van Dorssen, hoofdredacteur *Kerk in Mokum*

PLEISTERPLAATSEN

In deze rubriek laat iedere wijkkerk van de Protestantse Kerk Amsterdam een eigen geluid horen: soms is dat een korte overdenking, een andere keer schrijft een kerk over een bijzondere activiteit. Leer de kerken van de Protestantse Kerk Amsterdam kennen, het zijn stuk voor stuk pleisterplaatsen voor de ziel.

Op zoek naar een kerk? De kleurige bolletjes op de kaart corresponderen met de kerken in de verschillende stadsdelen, zo heeft u een idee waar de kerk staat. Voor adressen zie: protestantsamsterdam.nl

Westerkerk Centrum

Babette Vader tienerwerker
westerkerk.nl

Door alle gebeurtenissen rondom het coronavirus lijkt het inmiddels lang geleden, maar op 4 maart was de eerste avond van Wester voor Studenten. We zijn heel dankbaar dat dit nog kon nu de meeste kerkelijke activiteiten tijdelijk niet meer mogelijk zijn. Wester voor studenten is een platform voor twintigers die op zoek zijn naar inspiratie, bezinning, een goed gesprek en een borrel. Een aantal keer per jaar organiseren we een avondprogramma rondom thema's uit het leven van studenten en sluiten we af met een borrel om na te praten of om nieuwe mensen te leren kennen. Op de eerste avond nam stand-up theoloog en stadspredikant van de Protestantse Kerk Amsterdam Tim Vreugenhil ons mee in een verhaal waarom geluk én druk in onze cultuur hand in hand gaan, met als titel 'De druk van geluk'. We kijken terug op een inspirerende avond en zien er naar uit om, na deze spannende tijden, nog meer mooie avonden te organiseren.

Noorderkerk Centrum

Johan Visser predikant Noorderkerk
noorderkerk.nl

Kort voor het begin van de uitbraak van de coronacrisis plaatsten we op de kerk een grote banner met een foto en uitspraak van dr. Jan Koopmans, de dominee-verzetsheld die in de Tweede Wereldoorlog dominee in Amsterdam en in de Noorderkerk was en van wie we zijn 75e sterfdag dit jaar herdenken. Op de banner staat een zin uit de door hem geschreven illegale brochure *Bijna te laat* uit 1940: 'Zolang een mens op aarde verkeert, is het Goddank altijd nog maar bijna te laat - maar nog niet helemaal.' De herdenkingen moesten helaas worden uitgesteld, maar de woorden van Koopmans staan voorlopig nog op de Noorderkerk - actueler dan we konden denken. 'Goddank, bijna te laat' is een boodschap van crisis en laatste ernst én een hoopvolle uitnodiging tot omkeer en verandering.

De Ark Noord

Elske Hörchner voorzitter kern De Ark Midden Noord
arkmiddennoord.nl

We maken een bijzondere tijd door. Digitale kerkdiensten, geen gezellige koffie na de kerk. Geen familiebezoek. Geen arm om elkaar heen wanneer het moeilijk is. Hoelang het duurt, weten we niet. Dat maakt onzeker. Toch, samen slaan we ons er doorheen. We krijgen meldingen van ziekte, soms corona, soms iets anders. Dat is moeilijk. Gelukkig horen we ook van mensen die beter worden. Ondertussen breekt de lente in vol ornaat aan. Het zijn de lichtpuntjes waar we ons aan vast kunnen houden. Ook 4 mei gaat dit jaar anders. In Trouw las ik een mooi initiatief: blazers worden opgeroepen de taptoe in te zetten om 19.58 uur. De bladmuziek staat op de website van het nationaal 4 en 5 mei comité. Natuurlijk na de stilte het Wilhelmus en de vlag van half stok naar vol wapperend. Want na 4 mei volgt altijd 5 mei.

Bethelkerk Noord

Trinus Hibma predikant Bethelkerk
bethelkerkamsterdam.nl

Deze Pleisterplaats werp ik in zee als flessenpost en het is nog onbekend waar deze aanspoelt op welk moment. Zo snel verandert alles om ons heen door de maatregelen rond het coronavirus en wat het heeft aangericht: het verdriet en de zorgen rond de zieken en de rouw en het gemis rond wie in onze kring eraan zijn overleden. We willen u graag aan elkaar verbinden en met u verbonden blijven. Dat lukt geregeld goed rond de uitgezonden kerkdiensten lijkt het. Iets vertrouwd op de zondagmorgen en de hoogtijdagen. Ondertussen gaan de levens van velen door. Ook dat van Arjette Kuipers, die al weer jarenlang pionier van Zinnig Noord is en daarvoor bij Loket Levensvragen. Zij heeft per 1 mei nieuw werk in team pionieren van de Protestantse Kerk in Nederland. We gaan haar missen en wensen haar veel succes.

Jeruzalemkerk West

Richard Saly predikant Jeruzalemkerk
jeruzalem-kerk.nl

De redactie van dit blad vraagt me een stukje te schrijven dat past bij de looptijd van dit nummer (28 april-26 mei). Geen flauw benul hoe de situatie is, nu u dit leest. Zijn de scholen al weer open of hebben we net gehoord dat ze tot de vakantie dicht blijven? Is uw financiële buffer er nog? Is de stress nog te harden? Ik durf geen maand vooruit te kijken. En juist daarover ben ik nu (eind maart) veel aan het denken. Wij plannen wat af. Ik ook. Maar hoe kwetsbaar ons plannen is, blijkt in deze tijd. Noodgedwongen leef ik deze dagen bij de dag. De Psalmddichter vraagt God of Hij ons wil leren onze dagen te tellen. Geen maanden, geen jaren. Dagen. Ik vind dat pijnlijk. Maar in een confronterend citaat van Richard Rohr las ik: *'All great spirituality is about what we do with our pain.'*

Nassaukerk West

Marjo Wartena diaken Nassaukerk
nassaukerk.nl

De wereld op zijn kop gezet door het coronavirus. Het eetproject Filah is gesloten en daarom worden er twee keer per week maaltijden gemaakt en thuisbezorgd, voor mensen in de buurt die kwetsbaar zijn. Een veilige opvang is in deze tijd juist hard nodig als je geen thuis hebt. We ontvangen nu de daklozen 's ochtends ook om half acht in de kerkzaal van de Nassaukerk en in de Schakel, een ontbijtproject voor dak- en thuislozen. Met hulp van duidelijke regels en dappere vrijwilligers. Prachtig om te merken wat de ruimte met mensen doet. Bij binnenkomst slaan sommigen een kruisje of steken een kaarsje aan bij een icoon van Maria. Een gesprek over wat hen bezielt, loopt spontaan. Belangrijk is dat wij aandacht voor elkaar hebben als gemeente, maar ook in de buurt. Let een beetje op elkaar.

De Opgang-Sloterkerk Nieuw-West

Martijn van Leerdam predikant Osdorp-Sloten
osdorpsloten.nl

Het is onzichtbaar. Maar als je goed luistert, kun je het wel horen. Het is kwetsbaar en klein. En toch maar al te krachtig, als je er tenminste voor open durft te gaan. Het is al talloze malen afgeschreven. Toch blijkt het telkens weer springlevend te zijn. Deze omschrijving past bij het kerkelijk leven van onze tijd en evengoed bij de Heilige Geest. Er worden deze dagen zoveel digitale uitzendingen gemaakt, dat je het niet kunt bijhouden. Op internet verschijnen honderden, nee, duizenden kerkdiensten en kerkelijke uitzendingen. Het lijkt wel alsof de coronacrisis nieuw leven heeft geïnspireerd. Ook wij doen daaraan mee. In Osdorp en Sloten zenden we de kerkdiensten al jaren via internet uit. Maar nu gaan de luistercijfers door het dak. Dat is mooi. Toch gaat er niets boven een echte ontmoeting, in levenden lijve, oog in oog. Naar het schijnt, is Jezus echt uit de dood opgestaan, met alles erop en eraan. Nu de kerk nog.

Regenbooggemeente in De Ark Nieuw-West

Peter Faber-van der Horst diaconaal opbouwwerker
regenbooggemeente.nl

Het crisisteam zet de grote lijnen uit. Vrijwel alle activiteiten in De Ark zijn gestopt. De Goede Week is online gestreamd. In telefooncirkels zien we zo goed mogelijk naar elkaar om. Boodschappenlijstjes gaan via de app. Via de Deel-met-je-Buur Nieuwsbrief blijven we in kerk en buurt verbonden met elkaar. Een Bijbelkring via Skype. Tijdens een (online) reflectie van de Leefgemeenschap Slotervaart deelden we inspirerende voorwerpen. Iemand las een tekst voor uit het poëziealbum van haar jeugd: 'Waaruit zijn wij geboren? Uit liefde / Hoe raken wij verloren? Zonder liefde / Wat helpt ons overwinnen? De liefde / Is liefde ook te vinden? Door liefde / Wat maakt een eind aan lijden? De liefde / Wat zal ons steeds bevrijden? De liefde.' Wat er deze maand op het programma staat? Ik weet het niet. Ik vermoed ongeveer hetzelfde. Ondertussen blijven we (online) hopen, bidden, stil staan en vieren van de God, die Liefde is.

Elthetokerk Oost

Martijn van Laar predikant Elthetokerk
elthetokerkamsterdam.nl

Het is een van mijn lievelingsliederen: psalm 84, in welke versie dan ook. Een lied vol liefde voor het huis van God, een plek waar je thuis komt met je vreugde, je verlangen, je angsten en zorgen, alles wat op je drukt. Een plek waar je thuis komt onder het dak van Gods liefde, om er te nestelen, te schuilen, in en uit te vliegen. Ik hou van dat huis. Dat nu juist vandaag - als we verlangen naar zo'n plek - kerkdeuren dicht blijven, raakt ons. Juist nu verlangen we naar woorden van God die draagkracht hebben en de weg wijzen, willen we elkaar ontmoeten en bemoedigen. Dat doen we nu in de Elthetokerk op vele andere manieren. Bij alles merken we dat het goede nieuws van Pasen en Pinksteren waar is: de Opgestane en zijn Geest laten zich Goddank niet hinderen door gesloten deuren!

De hiernaast vermelde kerkdiensten worden allemaal uitgezonden via internet.

Op de site van de wijkkerk vindt u hiervoor een link. U vindt ook een overzicht van de internetdiensten op protestantsamsterdam.nl. De kerkdiensten op Hemelvaart, 21 mei, zijn hier niet vermeld, maar zijn wel te vinden op protestantsamsterdam.nl.

Kerkdiensten Amsterdam - mei 2020

WIJK	KERK	TIJD	ZONDAG 3 MEI	ZONDAG 10 MEI	ZONDAG 17 MEI	ZONDAG 24 MEI
Centrum	Keizersgrachtkerk	10.30	Geen uitlegger	Janneke Stegeman	Ds. Gerhard Scholte	Ds. Ferdinand Borger
	Noorderkerk	10.00 18.30	Ds. Johan Visser Ds. Paul Visser	Ds. Paul Visser Ds. Johan Visser	Ds. Johan Visser Ds. Paul Visser	Ds. Paul Visser Ds. Johan Visser
	Oude Kerk	11.00 18.30	Ds. Jessa v.d. Vaart Vesper: orde van dienst via: vessemm@xs4all.nl	Ds. Jessa v.d. Vaart Vesper: orde van dienst via: vessemm@xs4all.nl	Ds. Jessa v.d. Vaart Vesper: onbekend	Ds. Jessa v.d. Vaart Vesper: orde van dienst via: vessemm@xs4all.nl
	Oude Lutherse Kerk	10.30	Ds. Andreas Wöhle	Ds. Marieke Brouwer	Ds. André v.d. Stoel	Ds. Kirsten Storch
	Westerkerk	10.30	Ds. Herman Koetsveld	Dr. Cristina Pumplun	Ds. Herman Koetsveld	Dr. Cristina Pumplun
	Diensten met Belangstellenden	19.00	Ds. Taco Koster	Ds. Taco Koster	Ds. Taco Koster	Ds. Taco Koster
	De Waalse Kerk	11.00	Geen dienst	Geen dienst	Geen dienst	Geen dienst
	Stichting Citykerk in Oosterkerk	10.00	Ds. Tim Vreugdenhil	Ds. Tim Vreugdenhil	Ds. Tim Vreugdenhil	Ds. Tim Vreugdenhil
Noord	De Ark	10.00	Via link op website Bethelkerk	Via link op website Bethelkerk	Via link op website Bethelkerk	Via link op website Bethelkerk
	Bethelkerk	10.00	Ds. Kees Zwart	Ds. Trinus Hibma	Ds. Kees Zwart	Arjette Kuipers
	Dorpskerk Durgerdam	10.30	Geen dienst	Geen dienst	Geen dienst	Geen dienst
	Nieuwendammerkerk	10.00	Via link op website Bethelkerk	Via link op website Bethelkerk	Via link op website Bethelkerk	Via link op website Bethelkerk
	Ransdorp-Holysloot	10.00	Geen dienst	Geen dienst	Geen dienst	Geen dienst
	Dorpskerk Zunderdorp	19.00	Via link op website Diensten met Belangstellenden	Via link op website Diensten met Belangstellenden	Via link op website Diensten met Belangstellenden	Via link op website Diensten met Belangstellenden
West	Gast-huis	17.30	Geen dienst	Geen dienst	Geen dienst	Geen dienst
	Hebron	12.00	Ds. Jurjen de Bruijne	Ds. Bas van Dieren	Ds. Jurjen de Bruijne	Daan Savert
	Jeruzalemkerk	10.00	Ds. Richard Saly	Ds. Arenda Haasnoot	Ds. Pieter Oskamp	Ds. Theo Pieter de Jong
	Nassaukerk	10.30	Ds. Margrietha Reinders	Ds. Klaas Holwerda	Linda Ottevanger	Ds. Trinus Hibma
	Westerwijk	10.30	Geen dienst	Pastor Wilna Wierenga	Geen dienst	Onbekend
Nieuw-West	De Ontmoeting & Regenbooggemeente in: De Ark	10.00	Predikant onbekend	Predikant onbekend	Ds. Willemien van Berkum	Predikant onbekend
	De Opgang/Sloterkerk	10.00	Drs. Hilda Akkerman-de Haan	Ds. Martijn van Leerdam	Ds. Martijn van Leerdam	Dr. Anneke Mooi
Zuid	Oranjekerk	10.00	Ds. Jantine Heuvelink	Ds. Piet Kooiman	Ds. Jantine Heuvelink	Ds. Leon Rasser
	Pelgrimskerk	10.30	Via link op website Paaskerk Amstelveen	Via link op website Paaskerk Amstelveen	Via link op website Paaskerk Amstelveen	Via link op website Paaskerk Amstelveen
	Thomaskerk	10.30	Drs. Hanna van Dorssen	Ds. Ruben van Zwieten	Ds. Evert Jan de Wijer	Ds. Evert Jan de Wijer
	Vrijburg	10.30	Via link op website landelijke Remonstranten	Via link op website landelijke Remonstranten	Ds. Joost Röselaers	Via link op website landelijke Remonstranten
	Willem de Zwijgerkerk	10.30	Via link op website Thomaskerk	Via link op website Thomaskerk	Via link op website Thomaskerk	Via link op website Thomaskerk
Oost	De Binnenwaai	11.00	Ds. Casper van Dorp	Pastor Alexander Noordijk	Ds. Riekje van Osnabrugge	Pastor Alexander Noordijk
	De Bron	10.00	Prop. Marjolein Hekman	Ds. Martijn van Laar	Predikant onbekend	Ds. Margrietha Reinders
	Elthetokerk	10.30	Ds. Martijn van Laar	Ds. Ben van Veen	Ds. Martijn van Laar	Froukje van Lieshout
	Muiderkerk	10.30	Ds. Lucien van Liere	Ds. Greteke de Vries	Pastor Alexander Noordijk	Ds. Sara Dondorp
Zuidoost	De Drie Stromen	9.30	Via: kerkomroep.nl	Via: kerkomroep.nl	Via: kerkomroep.nl	Via: kerkomroep.nl
	De Nieuwe Stad	9.30	Ds. Frits Brommet	Predikant onbekend	Ds. Piet Vliegthart	Ds. Cor Ofman

Niemand kan jou zien!

Mama, waar is iedereen? Is iedereen verstopt ofzo?
Nee, liefje, de mensen zijn allemaal thuisgebleven, vanwege het coronavirus, weet je nog?
 Oh, maar mama, is de kerk dan nu voorbij?
Nee de kerkdienst is niet voorbij, daar gaan we nu toch mee beginnen, maar dan zo dat iedereen thuis meeluistert via het internet.
 Waarom?
Nou, dan is het tóch een zondag met een kerkdienst in de Oranjekerk.
 Echt? Maar niemand kan jou zien!
Nee en ik kan óók niemand zien.
 O... Dus dat is eigenlijk net als met God?
Hoe bedoel je?
 Nou die kun je toch ook niet zien?
Ah, zo bedoel je, ja dat zeg je goed. We zijn vandaag samen kerk, maar we kunnen elkaar niet zien. Weet je dat dat eigenlijk ook altijd is op alle andere dagen van de week? Dan zijn we ook kerk. En er zijn ook mensen die al heel lang niet naar de kerk kunnen komen. Die horen ook bij de kerk. Kerk is eigenlijk heel vaak wat je niet kunt zien. Kerk dat is ook dat je weet waar je bij hoort of wilt horen, dat je dingen doet, anderen opzoekt, dingen wilt weten en er tijd voor wilt nemen...
 Maar voor God hoeft je dus eigenlijk helemaal niet naar de kerk te gaan?
Nee, het hóéft niet. Maar vaak is het gemakkelijker als je wel naar de kerk kunt gaan als je iets wil weten over God of God wilt danken.
 Ik vind het wel gek zo. Wanneer begint het nou?
Het is al begonnen.

Dit verhaal is geschreven en verteld door Jantine Heuvelink, predikant van de Oranjekerk, als opmaat voor de online kerkdienst op 15 maart 2020, de allereerste zondag waarop de kerken gesloten waren.

Schilderij van Mark van Praagh: 'Schemering in Vauban', olieverf 2020.

Liefde in tijden van corona

Vrijburg verstuurt elke dag een aflevering van 'Liefde in tijden van corona' met een inspirerende tekst. Deze bijdrage is van Mark van Praagh. Abonneren? vrijburg.nl.
Onlangs maakte ik dit schilderij: 'Schemering in Vauban'. Ik houd van het moment tussen dag en nacht. We weten dat het na de nacht weer dag en licht wordt. Dit dorpsplein in Bourgondië ken ik goed. Ik werkte met foto's van het slaperige dorp. Ik kijk wat het licht van de lantaarns doet met kleuren op muren en asfalt. In deze heftige tijd zou ik zeggen: er is altijd ergens licht en het komt zeker weer.

De weldaad van routine

Onlangs realiseerde ik me de weldaad van routine. Herhalingen van handelingen geven rust aan hoofd en hart. Pastoraat doe ik zus, liturgie zo, vergaderingen kennen die en die gewoontes en de buurt ontmoet ik op straat.

Maar nu is alles anders en dat vergt extra energie. Hoe blijf ik in mijn kracht? Door nieuwe routines te ontwikkelen en te wennen aan andere praktijken.

Ik start met een mooie wandelroute van drie kwartier waarbij ik flink met mijn armen slinger en mijn schouders draai. Daarna lees ik een psalm en geef er op schrift mijn eigen draai aan. Een actief gebedsleven kreeg ik nooit onder de knie, maar zo dwing ik mezelf om 'bij de les' te blijven. Ik ergerde me eerst aan de 'ik' die overal vijanden ontwaart en 'de Heer' maant om fors tegen hen in te grijpen. Maar sinds ik 'de bozen' met 'het virus' identificeer, schenkt de liederenschat van het oude Israël mij een flinke dosis strijd lust en vertrouwen: een prima medicijn tegen een dreigend down-gevoel.

Na de koffie met mijn thuiswerkende man, beantwoord ik redelijk normaal de mail. Daarna bel ik met gemeenteleden, die zich kranig houden. In de beperking toont zich de meester, dus als ik vervolgens een digitale dienst van maximaal een half uur voorbereid, kan ik flink oefenen in kort maar krachtig! Vergaderen heet tegenwoordig *zoomen* en die vaardigheid was snel geleerd. Ook via het beeldscherm is een gesprekskring gestart - het is een feest om een groepje gemeenteleden samen te zien en te horen! Ondertussen kijk ik uit naar Pinksteren. Want corona of niet: de eeuwenoude routine van het kerkelijk jaar geeft in deze wonderlijke dagen extra houvast!

Greteke de Vries, predikant Muiderkerk

COLUMN

Ze zijn zo braaf!

Nynke Visscher is als student-trainee verbonden aan het stedelijk tienerwerk van de Protestantse Kerk Amsterdam en doet daarvoor de communicatie.

Reageren? Mail naar redactie@protestantsamsterdam.nl

'Ze zijn zo braaf!' Een reactie van een tienerwerker op het flipover blad met de kop Wat ik lastig vind aan het werken met jongeren. Ongeloof onder enkele collega's die graag zouden willen dat hun tieners wat braver waren. Maar op de vraag of je enthousiast wordt van het werken met jongeren, volgde een unaniem 'ja'.

Maandelijks komen de student-trainees die het tienerwerk verzorgen in de wijken of op het kerkelijk bureau samen voor een trainingsdag. Op een winderige dag in februari kwamen we samen in De Ark in Nieuw-West, waar trainer Jan Verduijn ons meenam in het thema 'groepsdynamiek'. We leerden dat een groep - iedere

groep - verschillende fases doormaakt. Elke fase brengt nieuwe uitdagingen met zich mee en die uitdagingen vragen om andere soorten leiderschap. Het streven is de fase te behalen van *norming*: een groep die een eenheid vormt en waar men actief participeert. Of de fase *performing*, wat daar zelfs nog voorbijgaat, maar dat is volgens de trainer erg zeldzaam.

De meeste groepen blijven hangen in de *storming*-fase. Het woord geeft het al aan; in deze fase heerst vaak chaos, worden mensen getest en zit je als groepsleider soms met je handen in het haar. Tieners zijn bezig met de vraag: wat is mijn rol in de groep, hoe kan ik

hier invloed hebben? Voor veel tienerwerkers was dit een feest van herkenning. Ondanks de boodschap dat het lang kan duren voordat een groep door de *storming*-fase heen is, was er ook opluchting: het ligt niet aan jou als tienerwerker dat deze fase lastig en uitdagend is. We gingen in gesprek over hoe je hier goed mee om kunt gaan.

De zondag na de training was stormachtig. Toch gold die storm deze ochtend niet voor alle tienerwerkers: 'Vanmorgen was het *norming* bij mijn tiengroep, heel fijn!'

Muiderkerk Oost

Greteke de Vries predikant Muiderkerk
muiderkerk.nl

Weinig is zo moeilijk voor mensen dan om elkaar lang niet te kunnen zien of vasthouden. Gescheiden door kilometers of beschermende maatregelen zoeken we toch naar contact. De telefoon, sociale media en ook 'gewone post' maken dat gelukkig mogelijk. We weten over en weer hoe het met de ander is, we kunnen op afstand misschien toch iets doen en we dragen woorden en gebaren met ons mee. Tot de volgende keer, hopelijk. In de tussentijd hebben wij een fundamentele onzekerheid te verdragen. Wij moeten het uithouden met het niet precies op de hoogte zijn van het wel en wee van de ander en we moeten verdragen dat elk zich moet zien te redden bij problemen. In geloof kunnen we onszelf en de ander juist dan toevertrouwen aan God die door geen afstand wordt beperkt. 'Gode bevolen', zo besloot mijn overgrootmoeder haar brieven in de Tweede Wereldoorlog aan haar kinderen. Een enkele keer schrijft iemand van nu mij dat ook. Mij ontroert die korte wens die mij bepaalt bij Nabijheid die uitstijgt boven onze concrete relatie. In het *Nieuwe Liedboek* staat het zo (lied 416, vers 4): *Ga met God en Hij zal met je zijn, tot wij weer elkaar ontmoeten, in zijn naam elkaar begroeten. Ga met God en Hij zal met je zijn.*

gedeeld op de website en via social media. Aanmelden kan via liefdeintijdenvancorona@vrijburg.nl.

Willem de Zwijgerkerk Zuid

Frans Schouwenaar diaconale werkgroep Willem de Zwijgerkerk
willemezwijgerkerk.nl

In de Willem de Zwijgerkerk worden tijdelijk geen kerkdiensten gehouden. Dat missen we natuurlijk, maar de strijd tegen de verspreiding van het virus heeft voorrang. Het bracht ons wel op het idee om de kerk toch open te stellen voor gemeenteleden en buurtbewoners om even te mediteren, te bidden of een kaarsje aan te steken. Tot zolang de beperkende maatregelen gelden, zijn we op zondag- en woensdagmorgen van 10.00 tot 12.00 uur open. Het effect is verbluffend en veelbelovend. Een bijna lege kerk, een brandende paaskaars, een boeket bloemen, muziek (live of van een CD). De zon die door de glas-in-loodramen schijnt en voor een prachtige lichtinval zorgt. Een echt meditatieve sfeer in een traditionele preekkerk. We lopen zo al een beetje vooruit op een pijler uit ons plan voor onze toekomst. Namelijk met hulp van een leefgemeenschap elementen uit de kloostertraditie inbrengen in ons gemeentelven. We zijn benieuwd wat voor effect dit zal hebben.

Oranjekerk Zuid

Wielie Elhorst vervangend predikant Oranjekerk
oranjekerkamsterdam.nl

Als deze *Kerk in Mokum* verschijnt, verstrijkt de datum die de regering heeft vastgesteld voor de bijzondere maatregelen ter bestrijding van het coronavirus. Zouden we alweer kunnen terugkeren naar een enigszins normaal bestaan, elkaar weer de hand schudden, elkaar opzoeken, omhelzen? Of blijft waakzaamheid voorlopig geboden? We zullen 2020 niet snel vergeten. Het is lang geleden dat we zo collectief dezelfde ervaring deelden van afstand en afzondering. De Oranjekerk blijft deze afstand overbruggen zolang het nodig is en met wat mogelijk is onder de omstandigheden, onder andere door het uitzenden van 'online kerkdiensten' via kerkdienstgemist.nl. Ook houden we de buurtkapel zo veel mogelijk open, voor iedereen die even de deur uit wil en zoekt naar een plek van aandacht. Meer informatie? Kijk op de website.

foto: Peter van der Wal

Thomaskerk Zuid

Evert Jan de Wijer predikant Thomaskerk
thomaskerk.nl

Op dit moment van schrijven is de Thomaskerk een virtuele pleisterplaats. We doen ons best de lofzang gaande te houden, de Schriften te spellen en hoop hoog te houden. Het gaat, het gaat. Maar we missen elkaar. We missen de handdruk, de lichte aanraking en het kleine gebaar. Mogelijk is alle gevaar geweken als deze *Kerk in Mokum* is verschenen. Mogelijk ook niet. Predikanten zijn geen waarzeggers en houden het liever bij de profeten. Maar juist profeten roepen van betere tijden en waarom wij dan ook niet? We zullen elkaar zien. En een wereld die in alle opzichten beter is.

Vrijburg Zuid

Joost Röselaers predikant voor de Vereniging van Vrijzinnig Protestant in Vrijburg
vrijburg.nl

Liefde in tijden van corona. Ontvang dagelijks een bericht ter inspiratie en bemoediging vanuit Vrijburg! Het coronavirus heeft onze hele samenleving in de greep en het ziet er naar uit dat dit tot 1 juni zal duren. Zoals altijd worden ook nu juist kwetsbare mensen, die zich vaak al in een sociaal isolement bevinden, getroffen. Deze tijd is een oefening in goed en solidair samenleven. Nu Vrijburg bezinning en verbondenheid niet kan bieden langs de vertrouwde wegen, willen wij iedere dag een blog versturen als uiting van verbondenheid en ter inspiratie en duiding. Deze blogs hebben als thema: *Liefde in tijden van Corona Hoe houd ik koers in dagen van ontwrichting?* Dagelijks ontvangt u in uw e-mailbox een bericht van ons, met bijdragen van de predikanten, leden van de filosofiegroep van Vrijburg, en van een ieder die zich geroepen voelt. Deze berichten worden ook

Uitslag kleurwedstrijd

Wie kleurt het mooiste paasei? Dat vroegen we in de vorige *Kerk in Mokum*. Dit was onderdeel van de paascampagne van dit jaar. We ontvingen kunstwerken van jong en oud! De jury stond voor een moeilijke opgave, maar uiteindelijk ging de prijs naar Sarah. Haar kleurplaat kwam bij ons binnen via haar buurvrouw, die De Binnenwaai op IJburg bezoekt. Sarah heeft twee paasfiguren van chocolade ontvangen, waaronder een groot ei!

MARTIJN & MARTIJN

In Martijn&Martijn beantwoorden twee dominees jouw vraag

Marijn (10 jaar): Wat doet een dominee in zijn vrije tijd?

Martijn: Sommige dominees die ik ken, zijn vrij serieus. Zij lezen graag dikke boeken en schrijven artikelen. Maar ik ken er ook een die graag danst en grappen maakt. Hij lijkt meer op een cabarettier.

Martijn: Iedere dominee zal zijn eigen hobby's hebben. Ik luister graag naar muziek. Soms pak ik mijn gitaar er bij en zing wat liedjes. Samen een serie kijken vind ik ook heerlijk ontspannend. Verder sta ik veel langs de lijn bij voetbal van mijn zonen. Als het lekker weer is, pak ik de racefiets.

Martijn van Leerdam: Ik ga graag op stap met mijn dochter, speel badminton en doe vrijwilligerswerk. Ook hou ik van muziek en is Netflix een goede vriend van mij.

- **Martijn van Leerdam**, dominee van de Sloterkerk en De Opgang in Amsterdam Nieuw-West
- **Martijn van Laar**, dominee van de Elthetkerk in Amsterdam Oost

Waar ben jij benieuwd naar? Mail jouw vraag aan dominee Martijn&Martijn naar jong@protestantsamsterdam.nl.

Daan van Oostenbrugge

Roos Fountain (30) is tienerwerker bij de Keizersgrachtkerk en organiseert in deze coronatijd een kaartenactie voor ouderen. Ze woont met haar man in Weesp, heeft een dochtertje van 2, Oliva en is hoogzwanger. Roos studeerde Theologie in Leuven en volgt nu de master Vrede, trauma en religie aan de Vrije Universiteit in Amsterdam. Ze kijkt wel wat er hierna op haar pad komt. Wie weet, naar Canada en Nieuw Zeeland, waar familie woont en werken in een jongerenkamp en daarna in een toerustingsoord voor volwassenen die een pauze nodig hebben.

'Ik ben als invaller begonnen met het tienerwerk. Ik heb nu negen tienerbijeenkomsten georganiseerd voor tieners van 12 tot 15 jaar en vind het bijzonder leuk. Ik hoop dat ik het na mijn zwangerschap en bevalling weer kan en mag oppakken. Normaal gesproken komen we om de week met gemiddeld zes tieners bij elkaar in *The Friendship*, de jongerenruimte van de Keizersgrachtkerk. Maar nu in coronatijd gaat alles online via Google Hangouts.

Zo kunnen we elkaar op zondagmorgen toch zien en horen en speelden we Kahoot, een soort digitale quiz. De jongeren moesten er eerst aan wennen, maar vinden het nu wel fijn. Ze kunnen bij wijze van spreken in pyama vanuit hun bed meedoen. Als ze iets te laat zijn, staat de digitale kerkdeur open en kunnen ze gewoon aanhaken. Dat is een stuk minder spannend dan de kerk binnengaan als de dienst al begonnen is. Ook appen we en houden op die manier contact. Het leek me mooi met de jongeren iets te doen voor ouderen. Ik heb knutselpakketjes samengesteld en deze verstuurd naar de tieners. Ze hebben allemaal twee kaarten gemaakt en deze verzonden naar ouderen. Daar wordt iedereen blij van!'

Iris Stekelenburg-van Halem

Foto: Maartje Geels

HART & ZIEL

COLUMN

Liefde in tijden van corona

Margrietha Reinders is buurtdominee bij pioniersgemeente Betondorp bloeit.

Reageren? Mail naar redactie@protestantsamsterdam.nl

Met een ferme zwaai zet opoe Stoffers een grote bak achter in haar auto. Ze heeft hem in haar keukentje gevuld met bakjes waar een heel Hollands maaltje in past: verse aardappel, snijboontjes, en twee zelf gedraaide gehaktballen met jus. De bakjes zijn nog warm als ze met een grote vaart door de buurt rijdt, de handen stevig aan het stuur. Die handen hebben al een heel leven van hard werken achter de rug. Ze hebben kinderen en kleinkinderen vastgehouden en een leven lang eindeloos veel groente schoongemaakt, glazen gespoeld, gedweild, gepoetst en was opgehangen.

Nu zijn ze gehuld in blauwe plastic handschoentjes en het vriendelijke lachje van mevrouw Stoffers zit verstopt achter een mondkapje. Haar ogen kijken olijk boven de rand uit. Eerst bellen we aan bij Jan. 'Hoe gaat-ie?' vraagt ze. Jan beweegt zich moeizaam. Zijn benen zijn stram. Maar hij is blij met de maaltijd, want boodschappen doen gaat nu niet meer. Dan komen we bij Stien. Zij is blind aan een oog en vertelt dat de thuiszorg niet meer kan komen om haar te verzorgen: de zorg wordt teruggebracht tot het uiterst noodzakelijke. Ademloos kijken we toe hoe ze de trap op klimt met het bakje in beide handen.

25 deuren later zijn we ten slotte bij Henk, een zachttaardige man die zijn linkerarm niet meer kan bewegen. Hij leest zich met bril en vergrootglas geduldig de dag door tussen de vele foto's van zijn kinderen en zijn overleden vrouw. 'We kunnen niets meer doen', zegt hij, 'behalve naar elkaar omkijken.' Opoe Stoffers beaamt dat: 'Ik doe het uit mijn hart', zegt ze. 'Tot volgende keer.'

Zo eenvoudig is het. De liefde heeft het laatste woord.

Colofon

Kerk in Mokum maandblad
mei 2020,
jaargang 11, nummer 4
Protestantse Kerk Amsterdam
Nieuwe Herengracht 18
1018 DP Amsterdam

Hoofdredactie:
Hanna van Dorssen

Eindredactie:
Baukje Bos-Burggraaff

Bureauredactie: Iris Stekelenburg,
abcredactie.nl

Contact:
redactie@protestantsamsterdam.nl
of 020 53 53 700

Abonnement: Een abonnement opgeven of opzeggen doet u via abonnements@protestantsamsterdam.nl of 020 53 53 700 (9.00 uur-17.00 uur). Eenmaal per jaar wordt u uitgenodigd een vrijwillige bijdrage te betalen. Rek. nr. NL68 RABO 0373 7414 80 t.n.v. Protestantse Gemeente te Amsterdam inz. Kerkblad.

Verschijningsfrequentie:
Kerk in Mokum verschijnt 10x per jaar, 5x als blad van 14 pagina's en 5x als agenda van 6 pagina's. Het volgende nummer komt uit op 22 mei 2020.

Vormgeving: Studio Edens, Amsterdam

Druk: Vellendrukkerij BDU - Barneveld

 Protestants020

 ProtestantseKerkAmsterdam

protestantsamsterdam.nl

protestantse kerk
amsterdam

Pleisterplaats voor de ziel